

Skatteutskottets yttrande

1978/79:7 y

över propositionen 1978/79:124 om förvärv av Kockums varvsrörelse, m. m. jämte motioner

Till näringsutskottet

Det i propositionen redovisade avtalet om att staten skall förvärva Kockums varvsrörelse m. m. har aktualiserat vissa frågor angående förlustavdrag för Kockums AB. Skatteutskottet har i sitt yttrande 1978/79:6 y redovisat sin inställning till dessa frågor. Sedan Kockums AB den 17 april 1979 till näringsutskottet inkommit med en skrivelse i ärendet, har näringsutskottet berett skatteutskottet tillfälle att avge ett nytt yttrande. Med anledning härav får skatteutskottet anföra följande.

I sitt tidigare yttrande har utskottet konstaterat att avtalet mellan staten och Kockums AB innebär att staten förvärvar samtliga dotterbolag och övriga tillgångar i Kockums AB med undantag av aktierna i Kockums Fastighets AB för 20 milj. kr. samt ett belopp som motsvarar Kockums AB:s skulder på tillträdesdagen, beräknade till 1 103 milj. kr., dvs. sammanlagt 1 123 milj. kr. Av propositionen framgår att statens totala åtaganden i samband med förvärvet – bortsett från förlustrisker för kommande år – uppgår till närmare 4 miljarder kr. inräknat erforderlig täckning av kapitalbrist i de övertagna dotterföretagen. De tillgångar som Kockums AB förvaltar efter överlåtelsen uppgår enligt uppgift till 23 milj. kr. Härtill kommer att överlåtelsen sker i sådan form att Kockums AB torde vara berättigat till förlustavdrag vid 1980–1990 års taxeringar med uppskattningsvis 84,2 milj. kr. vid taxering till statlig inkomstskatt och med 28,1 milj. kr. vid taxering till kommunal inkomstskatt, avseende förluster under åren 1972–1977, samt för förluster på verksamheten under åren 1978 och 1979 med ännu ej angivna belopp och skattemässiga förluster i samband med överlåtelsen till staten på ca 230 milj. kr. Under förutsättning att Kockums AB kan utnyttja dessa avdrag fullt ut kommer avdragsrätten att medföra ett skattebortfall i storleksordningen 90–170 milj. kr. Dessa avdragsmöjligheter har inte berörts i avtalet och har också förbigåtts i propositionen. Samtidigt kan nämnas att bakgrunden till avtalet är att Kockums utan statliga åtgärder måst inställa sina betalningar med konkurs som följd.

Utskottet har i sitt tidigare yttrande kritiserat att avtalet – och gällande skatteregler – inte hindrar att Kockums AB eller dess intressenter i framtiden tillgodogör sig det betydande värde som möjligheterna till förlustavdrag representerar. Utskottets inställning till dessa frågor framgår av det redan lämnade yttrandet. Sammanfattningsvis kan här framhållas att de nuvarande avdragsmöjligheterna i det aktuella fallet kan inbjuda till missbruk och onunda spekulationer av skilda slag och även av andra skäl te sig stötande.

Avdragsmöjligheterna gör det också omöjligt att nu bedöma avtalets ekonomiska konsekvenser i alla delar. Mot denna bakgrund har utskottet funnit att näringsutskottet bör förordna att regeringen får i uppdrag att ta upp förhandlingar med Kockums AB om komplettering av avtalet med en klausul av huvudsaklig innebörd att Kockums AB efter hand skall betala in ett belopp till staten som motsvarar framtida skattelättnader på grund av förlustavdrag. Skulle dessa förhandlingar icke leda till avsett resultat har utskottet förklarat sig berett att pröva frågan om lagstiftning rörande sådana begränsningar i avdragsrätten att de kritiserade effekterna av nuvarande skatteregler i det aktuella fallet elimineras fr. o. m. 1980 års taxering.

I sin skrivelse har Kockums AB åberopat en inom bolaget upprättad promemoria enligt vilken bolaget är förhindrat att medverka till att dess rätt till förlustutjämnning elimineras. Bolagets uppfattning grundar sig framför allt på att rätten till förlustutjämnning inte berörs i det föreliggande avtalet, att ett nytt avtal med staten enligt bolagets mening kräver ett lagakraftvunnet beslut av bolagsstämman och att möjligheterna för bolaget att avstå från sin förlustutjämningsrätt begränsas av det lagstadgade skyddet för minoritetsaktieägare och borgenärer, eftersom ett sådant avstående enligt bolagets mening måste betraktas som en gåva.

Utskottet vill inte bestrida att ett bolag redan av formella skäl i vissa fall kan vara förhindrat att avstå från sin rätt enligt ett gällande avtal. Det aktuella avtalet har godkänts av aktieägarna i Kockums AB vid extra bolagsstämman den 21 december 1978 och har undertecknats av parterna den 11 januari 1979. Avtalet torde härmed vara bindande för bolaget men har fortfarande preliminär karaktär så till vida att det för statens del underskrivits med förbehåll för regeringens godkännande. Avtalet kommer således att bli giltigt först om regeringen lämnar sitt godkännande, något som kommer att ske endast under förutsättning att riksdagen – så som föreslås i propositionen – bemyndigar regeringen att ikläda staten de ekonomiska förpliktelser som avtalet innebär. Det ankommer givetvis i första hand på näringsutskottet och inte på skatteutskottet att bedöma om och i vad mån ett sådant bemyndigande bör lämnas eller om ett bemyndigande bör förenas med villkor om ändringar i eller tillägg till det preliminära avtalet. Skulle Kockums AB gå med på de ändringar i det preliminära avtalet som föranleds av näringsutskottets förslag, skall dessa eftergifter givetvis bedömas med hänsyn till det slutliga avtalet i dess helhet. Vid en sådan helhetsbedömning är det mot den nyss angivna bakgrunden enligt utskottets uppfattning uppenbart att det av utskottet förordade tillägget inte kan anses ge avtalet karaktär av gåva från Kockums och att tillägget inte heller i övrigt har sådan karaktär att Kockums AB av formella skäl är förhindrat att inom den aktuella tidsramen godta detta.

Enligt utskottets uppfattning kan det av flera skäl vara lämpligt att nya förhandlingar tas upp mellan parterna. Om bolaget går med på det föreslagna

tillägget till avtalet, skall bolaget till staten inleverera ett belopp som motsvarar de skattelättnader bolaget erhåller genom eventuella förlustavdrag. Frågan om ändringar i skattelagstiftningen bör enligt utskottets uppfattning i så fall kunna anstå i avvaktan på den av budgetministern aviserade översynen av reglerna. I motsatt fall är utskottet – som framgår av det tidigare yttrandet – berett att pröva frågan om lagstiftning om sådana begränsningar i avdragsrätten att bolagets rätt till förlustavdrag bortfaller fr. o. m. 1980 års taxering. I denna nya situation bör staten enligt utskottets uppfattning rimligen bereda bolaget tillfälle att – innan ett avtal genomförs – ta ställning till om bolaget vill stå fast vid sin del av överenskommelsen.

Utskottet vidhåller således att regeringen bör få i uppdrag att ta upp sådana förhandlingar med Kockums AB som utskottet förordat.

Stockholm den 24 april 1979

På skatteutskottets vägnar
ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wärnberg (s), andre vice talmannen Tage Magnusson (m), Alvar Andersson (c), Valter Kristenson (s), Stig Josefson (c), Nils Hörberg (fp), Rune Carlstein (s), Tage Sundkvist (c), Olle Westberg i Hofors (s), Kurt Söderström (m), Hagar Normark (s), Johan Olsson (c), Curt Boström (s), Holger Bergqvist (fp) och Eric Marcusson (s).

